

Milenium. Obchody rocznicy chrztu w Europie Środkowej i Wschodniej – analiza porównawcza

Celem planowanych badań jest nakreślenie kulturowej historii obchodów milenijnych w Czechosłowacji (1929), Polsce (1966), Jugosławii (lata 70.-80. XX wieku) i ZSRR (1988). Projekt jest odpowiedzią na istotne braki w literaturze dotyczącej XX-wiecznej historii Europy Środkowej i Wschodniej, która poza pojedynczymi i rozproszonymi opracowaniami (pisanymi z perspektywy narodowej i krajowej; a i te dalekie są od wyczerpania tematu), nie podejmuje porównawczego opracowania tego tematu. Jest to tym bardziej zaskakujące, że były to wydarzenia masowe, kulturotwórcze, ważne z punktu widzenia re-konstruowania tożsamości kolektywnych, jak również obecne w wielu krajach tej części Europy. Projekt ma na celu umieszczenie obchodów milenijnych w szerokiej perspektywie teoretycznej, uwzględniającej kulturoznawstwo (zwłaszcza niewykorzystane w tym kontekście badania wizualne) oraz badania historyczne (w tym analizę archiwaliów i materiałów publikowanych). W projekcie zostanie podjęta refleksja nad przyczynami organizacji obchodów zarówno państwowych, jak i religijnych, rolę w społeczeństwach poszczególnych krajów, religijnymi i pozareligijnymi czynnikami kształtującymi obchody oraz sporami historycznymi i światopoglądowymi generowanymi przez te wydarzenia (m.in. wpisanie obchodów milenijnych w tzw. spór o sens czeskiej historii w Czechosłowacji; alternatywne obchody tysiąclecia państwa polskiego zorganizowane przez partię komunistyczną w Polsce wobec kościelnych obchodów chrztu państwa polskiego; walka o prymat chrześcijaństwa zachodniego i wschodniego między Chorwatami a Serbami w Jugosławii; spór o ciągłość tradycji sięgającej Rusi Kijowskiej między Rosją a Ukrainą w ramach ZSRR). Dzięki przeprowadzeniu kwerend archiwalnych i bibliotecznych zostaną zgromadzone materiały pisane (dokumenty państwowe, kościelne czy cerkiewne, partyjne i in.; druki ulotne, materiały propagandowe, kościelne, publikacje okolicznościowe itd., w dużej mierze jeszcze nie zbadanych), wizualne (zdjęcia, plakaty, audycje telewizyjne i kroniki filmowe, lecz również wizualne odwołania do przeszłości wykorzystywane w trakcie obchodów np. stroje wojów i rycerzy średniowiecznych itp.; heraldyka narodowa, symbolika religijna itd.) i dźwiękowe (audycje radiowe i in.), służące analizie i interpretacji obchodów milenijnych w poszczególnych krajach. Opracowanie materiałów w formie monografii w języku angielskim oraz serii artykułów naukowych przyczyni się do opracowania tak ważnego w perspektywie Europy Środkowej i Wschodniej tematu, lecz także kontekstów politycznych, społecznych i kulturowych.